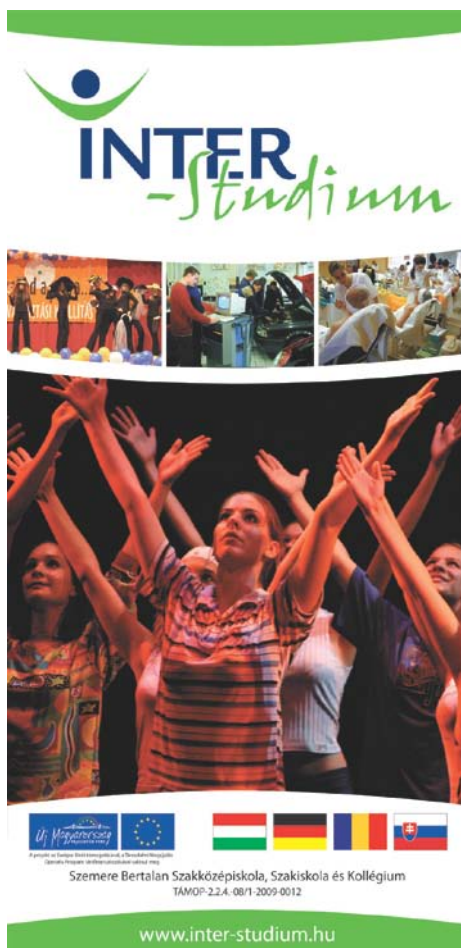

Moodle használati útmutató tanárok részére

**Az egész életen át tartó tanulás fejlesztése az
intézmények közötti nemzetközi együttműködéssel**

TÁMOP-2.2.4.-08/1-2009-0012

Szemere Bertalan Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium

Szerkesztette: Lakatos Zsolt

A kiadvány az „INTER-STUDIUM - Az egész életen át tartó tanulás fejlesztése az intézmények közötti nemzetközi együttműködéssel” című, TÁMOP-2.2.4.-08/1-2009-0012 számú projekt keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, a Társadalmi Megújulás Operatív Program társfinanszírozásával valósul meg

Tartalom

Bevezető.....	4
Szerepek a Moodle-ben.....	4
Kurzusok.....	8
Blokkok kezelése – a virtuális osztályterem testreszabása	33
Összefoglalás	37

Bevezető

Mi a Moodle és mire lehet használni?

A Moodle egy oktatási keretrendszer, mely nagy segítséget ad a tanároknak az oktatás szervezésében, a tananyagok hozzáférhetőségének eléréséhez. A tanulók részére szabadságot ad, mely segítségével térben és időben el tudnak szakadni a hagyományos frontális (osztálytermi) tanulástól.

Az LMS¹ feladata az, hogy azonosítsa a felhasználókat és szerepkörük, jogosultságaik szerint a megfelelő tananyagokkal (kurzusokkal) összerendelje őket. Az LMS szerverek a felhasználók tevékenységeit, a tanulás szempontjából fontos adatokat naplózzák, s ebből a későbbiekben statisztikák generálhatók. Ezek az adatok egyrészt a tanulók haladásával kapcsolatosan szolgáltatnak fontos információkat, másrészt a tananyag hatékonysága is kideríthető belőlük.

Az LMS (Learning Management System) rendszerek, köztük a Moodle legfontosabb feladatai a tehát következők:

- Nyilvántartja a tanulókat és eredményeiket
- Hozzáférést biztosít a kurzusok különböző anyagaihoz, elemeihez
- Naplózza a felhasználók: tanárok, tanulók tevékenységét
- Rendszerint elsődleges kommunikációs felületet biztosít
- Támogatja a tanári értékelést (formatív és szummatív értékelést egyaránt)
- Önértékelő és számon kérő elemeket tartalmaz
- Támogatja a virtuális csoportmunkát, kollaboratív felületet biztosít

Szerepek a Moodle-ben

Adminisztrátor-rendszergazda

Az adminisztrátor a legmagasabb rangú személy a keretrendszer felhasználói közül. Adott esetben ő látja el a keretrendszert futtató szerver karbantartását is, de lényegesebb az, hogy ő felel a keretrendszer szabályos működéséért.

Kurzuskészítő

A kurzuskészítő a legmagasabb rangú oktató. Ez az oktatói csoport rendelkezik egyedül kurzusdefiniálási joggal. A kurzuskészítő minden általa létrehozott kurzust lát, és képes szerkeszteni. Képes oktatókat hozzárendelni a kurzushoz és meghatározni sorrendjüket. Elrejtheti az oktatókat a hallgatók elől, illetve megvonhatja szerkesztési jogukat, valamint eltávolíthatja őket. A kurzuskészítő –

---

¹ Tanulás Irányítási Rendszer

mint oktató – teljes körűen menedzselheti kurzusait, azaz oktatói minőségben is eljárhat.

Oktató

A Moodle-ban alapjában véve bárki lehet oktató, akit egy megfelelő joggal rendelkező személy (adminisztrátor, kurzuskészítő, oktató) hozzárendel egy kurzushoz. Ilyen módon az is elláthat oktatói tevékenységet, aki egyébként csupán hallgatói jogviszonyban áll az intézménnyel. Oktatónak azokat tekintjük, akik kurzusok menedzselését, karbantartását végzik (egyedül, vagy többedmagukkal). Az oktató tölti fel a tananyagokat, tananyagelemeket, szabályozza a tananyag felhasználását, hozzáférhetőségét (láthatóságát), valamint különböző jellegű tevékenységeket szervez, feladatokat ad a hallgatók számára.

Tutor

Tutornak tekintjük azokat az „oktatókat”, akik nem rendelkeznek szerkesztési joggal a kurzusban. Nem tudnak újabb tananyagelemeket hozzárendelni a kurzushoz, sem újabb tevékenységeket, feladatokat adni a hallgatóknak. Viszont részesei lehetnek az adminisztrációnak. Értékelhetik a hallgatók tevékenységét, feltöltött feladataikat, s joguk van megtekinteni a hallgatók osztályzatait.

Hallgató

Hallgató az, aki hallgatói tevékenységet folytat a rendszerben. Feldolgozza a számára biztosított tananyagot, teljesíti a számára előírt feladatokat, végrehajtja azokat a tevékenységeket, amelyeket teljesítenie kell. A Moodle a hallgatókért jött létre. A hallgatók tanulási tevékenységének segítése a cél.

Vendég

Időközönként előfordulhat, hogy olyan személyeket engedünk be egy-egy kurzusba, akik felhasználóként nem léteznek a rendszerben. Nem szeretnénk, hogy tartósan résztvevői legyenek kurzusunknak, hanem csak szeretnénk bemutatni nekik kurzusunk (rendszerünk) működését. Ezek a személyek a vendégek. A vendégek beengedéséről az adott kurzus tulajdonosa (egy kurzuskészítő, vagy adminisztrátor) dönt, s a kurzus beállításainak módosításával határozza meg a vendégekre vonatkozó szabályt.

A rendszergazda szerepet minden esetben egy felhasználó birtokolja. Sok esetben neki nincs köze a tanítási-tanulási folyamathoz. Ő az aki a hardveres és szoftveres működésért felel. Ezzel a szereppel általában nem találkozunk. Nincs is igazán azokra a jogokra szükség, amit rendszergazdaként lehet ellátni.

Az előbb felsorolt szerepek közül a legnagyobb számban a hallgató van jelen a rendszerben. Az egyik nagyon fontos feladat a tanulók regisztrálásának folyamata. Erre több lehetőséget is ad a Moodle.

1. Felhasználói fiók létrehozása önregisztrációval

Ezt a funkciót engedélyezni kell a rendszergazdának! A Moodle kezdőképernyőjén a következőt látjuk:

The screenshot shows the Moodle login page with the following elements:

- Page title: TESZT
- Language: magyar (hu)
- Section: Teszt > Belépés a portálra
- Buttons: Nincs bejelentkezve. (Bejelentkezés)
- Section: **Visszatér erre a portálra?**
  - Text: Jelentkezzen be felhasználónevével és jelszavával (a böngészőjében engedélyeznie kell a sütiket) ?
  - Form: Felhasználónév (root), Jelszó (*****), Bejelentkezés
  - Text: Egyes kurzusok megengedhetik vendégek bejelentkezését
  - Button: Bejelentkezés vendégként
  - Text: Efelejtette felhasználónevét vagy jelszavát?
  - Button: Igen, kérek segítséget a bejelentkezéshez
- Section: **Most van itt először?**
  - Text: Üdvözzük! Ahhoz, hogy teljesen hozzáférjen a kurzusokhoz, új fiókot kell létrehoznia ezen a weboldalon. Minden kurzushoz hozzátartozhat egy egyszeri beiratkozási kulcs, amelyre egyelőre nincs szüksége. A végrehajtandó lépések:
    1. Töltsse ki az Új felhasználó űrlap adatait.
    2. Egy e-mailt kap a saját címére közvetlenül a kitöltés után.
    3. Olvassa el az e-mailt és kattintson a benne talált ugrópontra.
    4. Azonosítóját ekkor a rendszer visszaigazolja, Ön pedig ezzel sikeresen be is jelentkezett.
    5. Most válassza ki azt a kurzust, amelynek résztvevője kíván lenni.
    6. Ha egy beiratkozási kulcsot kér a rendszer, írja be azt, amelyet a tanár adott Önnek. Ezzel be is iratkozott a kurzusra.
    7. Ezután szabadon beléphet a kurzusba. A továbbiakban a bejelentkezéshez csak a felhasználónevét és a jelszavát kell beírnia (az ezen az oldalon lévő űrlapba). Ezután minden kurzushoz hozzáfér, amelyre beiratkozott.
  - Button: Új fiók létrehozása
- Page footer: Nincs bejelentkezve. (Bejelentkezés), Kezdőoldal

1. ábra

Az új fiók létrehozása gombra kattintva megjelenik a regisztrációs űrlap, melynek minden pirossal jelzett mezőjét kötelező kitölteni.

The screenshot shows the Moodle registration page with the following elements:

- Page title: Új fiók
- Language: magyar (hu)
- Section: Teszt > Bejelentkezés > Új fiók
- Buttons: Nincs bejelentkezve. (Bejelentkezés)
- Section: **Új felhasználónév és jelszó megadása**
  - Form: Felhasználónév* (text input), Jelszó* (password input), Megmutat (checkbox)
  - Text: A jelszó kötelező eleme: legalább 8 karakter, legalább 1 számjegy, legalább 1 kisbetű, legalább 1 nagybetű, legalább 1 nem alfanumerikus karakter
- Section: **További részletek**
  - Form: E-mail cím* (text input), E-mail (ismét)* (text input), Vezetéknév* (text input), Keresztnév* (text input), Város/falu* (text input), Ország* (dropdown menu: Válasszon egy országot)
- Buttons: Új felhasználói azonosítóm létrehozása, Mégse
- Text: Az űrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

2. ábra

A jelszó meghatározásánál biztonsági okok miatt a rendszer meglehetősen szigorú. Ahogy az ábrán is látszik kötelezően előírja, hogy milyen karaktereket kell tartalmaznia és milyen szabályoknak kell megfelelnie. Ezek a következők:

- A hossz legalább 8 karakter legyen
- Legalább egy nagybetűt tartalmazzon
- Tartalmazzon legalább egy számot
- Legyen benne legalább egy nem alfanumerikus (pl. írásjel) karakter

Ha kipipáljuk a megmutat mezőt akkor abban az esetben nem csak pontokat vagy csillagokat látunk a beviteli mezőben, hanem tudjuk ellenőrizni a beírt jelszót.

A lapon szereplő e-mail mezőbe mindenképpen egy valós e-mail címet kell megadni, mert a rendszer az itt beírt címre fog egy megerősítő levelet küldeni, melynek segítségével lehet a regisztrációt véglegesíteni.

2. Felhasználói fiók létrehozása kézzel

Ezt a lehetőséget abban az esetben érdemes használni, ha nem kell nagyszámú fiókot létrehozni. Ehhez mindenképpen magasabb jogosultság kell a tanulóinál. Vagy rendszergazdai, vagy tanári joggal hajtható végre a regisztráció. Ugyan azokat az adatokat kell megadni egy tanulóról, mint az előbb, de a megerősítő e-mail kiküldése itt elmarad. Azt létrehozott felhasználó rögtön teljes jogúként szerepel a rendszerben. Ezt a lehetőséget leginkább a tanárok felvitelére szokták alkalmazni.

3. Felhasználók feltöltése

Felhasználók feltöltése ?

Feltöltés

Állomány (max. méret: 2 MB)* Tallózás...

CSV-határoló

Kódolás

Sorok előnézete

Az űrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

3. ábra

Ezt a lehetőséget lehet tömeges bevitelnél használni. Ha a hallgatói adatok rendelkezésre állnak egy Excel táblázatban, vagy adatbázisban akkor egy megfelelő szerkezetű² fájlt létrehozva néhány kattintással bevihető a tanulói adatok sokasága. Ehhez a tevékenységhez rendszergazdai jogok szükségesek.

² A szerkezet pontos leírása megtalálható a Moodle sugójában

Kurzusok

A kurzus a Moodle-ben az alap oktatási egység. Felfoghatjuk úgy is (és sok esetben így is kezeljük) mint egy tantárgy virtuális leképzése.

Az első lépésben célszerű létrehozni un. kurzus kategóriákat. Ez a későbbiekben nagyban megkönnyíti mind a tanárok, mind pedig a diákok eligazodását a kurzusok között.

Kategóriák létrehozása:

1. Kattintsunk a bal oldali menüben a *Kurzusok*, majd a *Kurzusok hozzáadása/szerkesztése* feliratra. Ennek hatására a következő képet kell, hogy lássuk magunk előtt:

The screenshot shows the Moodle administration interface for course categories. On the left is a sidebar menu with 'Kurzusok' selected. The main content area is titled 'Kurzuskategóriák' and displays a table with the following data:

Kurzuskategóriák	Kurzusok	Szerkesztés	Kategória áthelyezése ide:
Egyéb	0		Fent

Below the table are two buttons: 'Új kurzus hozzáadása' and 'Új kategória hozzáadása'. At the bottom left, there is a search box with a 'Keresés' button. At the bottom right, there is a 'Rendszergazda könyvjelzői' section with an 'Oldal megjelölése' button.

4. ábra

Láthatjuk, hogy az *Egyéb* kategóriában jelenleg nulla darab kurzus található. Az *Új kurzus hozzáadása* gombbal ebben a kategóriában tudunk kurzust létrehozni, de nekünk most az *Új kategória hozzáadása* gombra lesz szükségünk.

Új kategória hozzáadása

Szülőkategória

Kategória neve*

Leírás

Trebuchet 1 (8 pt) Nyelv **B** *I* U ~~S~~ x₂ x²

Útvonal:

Az űrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

5. ábra

A kategória létrehozásánál a szülőkategóriát hagyjuk a *Fent* feliraton, mert így egy teljesen új kategória jön létre. Adjuk meg a kategória nevét, és az esetleges leírását. A leírást mindenképp érdemes kitölteni, egy rövid ismertetővel, mert ezzel is segítjük majd a későbbi tájékozódást a felhasználók számára. A *Kategória létrehozása* gombra kattintva elkészül az új kategóriánk, ami később már kiválasztható lesz.

Ezután tudunk a kategóriában kurzusokat létrehozni. Kattintsunk az *Új kurzus létrehozása* gombra és a következő képet látjuk:

Kurszbeállítások szerkesztése

Általános

Kategória

Teljes név*

Rövid név*

A kurzus azonosítószáma

Leírás

Trebuchet 1 (8 pt) Nyelv **B** **I** **S** **x²**

Útvonal:

[← előző](#)

Forma

Hetek/témák száma

A kurzus kezdésének dátuma

Rejtett részek

Megjelenítendő hírek száma

Pontok megjelenítése

Tevékenyséjelentés megjelenítése

Maximális feltöltési méret

Ez metakurzus?

Beiratkozások

Beiratkozási segédprogramok

Alapszerep

A kurzus felvehető Nem Igen Időköz

Kezdési időpont   Kikapcsolás

Befejezési időpont   Kikapcsolás

Beiratkozási időszak

6. ábra

Beiratkozás lejáratáról szóló értesítés

Értesítés

Tanulók értesítése

Lejárat

Csoportok

Csoportos részvétel

Csoportos részvétel előírása

Felvehetőség

Felvehetőség

Beiratkozási kulcs   Megmutat

Vendégek bekapcsolódása

Nyelv

Nyelv előírása

Szerep átnevezése

Rendszergazda

Kurzuskészítő

Tanár

Nem szerkesztő tanár

Tanuló

Vendég

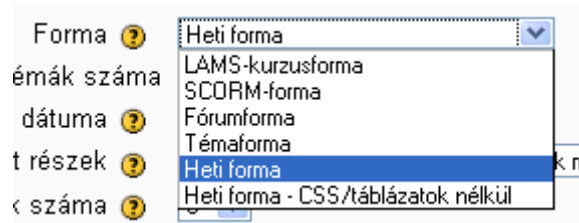
Hitelesített felhasználó

Az úrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

7. ábra

Néhány fontosabb pont a képernyőn láthatóak közül:

- Név: kötelező elem
- Rövid név: a keresést könnyíti meg
- Forma:

8. ábra

Általában a heti formát kell választani. Ez közelíti meg legjobban a normál tanítási rend haladási ütemét. Mind később látni fogjuk az elrendezés hasonlít egy hetekre lebontott tanmeneti formához, és így a hetekhez tudunk majd feladatokat, tananyagokat, stb. rendelni.

- Kezdési időpont: meg lehet adni, hogy melyik napon kezdődjön el a kurzus „futása”. Tehát amint a képen is látható, lehet egy kicsit előre dolgozni, és előkészíteni egy képzést.

9. ábra

A sok egyéb beállítási lehetőség közül talán még a beiratkozási kulcs az amely külön figyelmet érdemel. Bármelyik kurzushoz létre lehet hozni egy ilyen kulcsot. A tanulók csak ennek a kulcsnak az ismeretében tudják majd felvenni a kurzust. Tehát ha azt akarjuk, hogy az adott kurzushoz csak a tanulók bizonyos köre férjen hozzá akkor csak a számukra kell elárulni az itt megadott kulcsot. A kulcs ismeret nélkül nem lesz lehetséges a beiratkozás.

A kurzus létrehozása után a következő képernyőt kell látnunk:

Helyileg hozzárendelt szerepek [Engedélyek felülrása](#)

Szerepek hozzárendelése - Kurzus: 9.a ?

Szerepek	Leírás	Felhasználó
Rendszergazda	A rendszergazdák a portálon az összes kurzusban általában bármit tehetnek.	0
Kurzuskészítő	A kurzuskészítők új kurzusokat hozhatnak létre és oktathatják őket.	0
Tanár	A tanárok egy kurzuson belül bármit megtehetnek, beleértve a tevékenységek módosítását és a tanulók pontozását.	0
Nem szerkesztő tanár	A nem szerkesztő tanárok taníthatnak kurzusokat és osztályozhatnak tanulókat, de a tevékenységeket nem módosíthatják.	0
Tanuló	A tanulók egy kurzuson belül általában kevesebb joggal rendelkeznek.	0
Vendég	A vendégek általában kevés jogosultsággal rendelkeznek és nem tudnak sehova szöveget beírni.	0

[A kurzusba való belépéshez kattintson ide](#)

? [Az oldalhoz tartozó Moodle-dokumentumok](#)

Lakatos ZSolt néven jelentkezett be ([Kijelentkezés](#))

10. ábra

Amint az ábrán látszik még egyetlen egy felhasználó sem csatlakozik a frissen létrehozott tanfolyamunkhoz. A tanulók majd önállóan fognak kapcsolódni ide, de legalább egy tanárt nekünk – mint kurzus készítő- kell hozzárendelnünk.

A tanár felírratra kattintva kaphatjuk meg azt a listát, melyből ki tudunk választani egy vagy több tanárt a képzéshez.

Szerepek hozzárendelése - Kurzus: 9.a ?

Hozzárendelendő szerep Tanár

Beiratkozási időszak Korlátlan Ekkortól Ma (2010. augusztus 10.)

0 létező felhasználó

5 potenciális felhasználó

Hát Izsák, izsak@valahol.hu
 Júzer Jolán, jolan@valahol.hu
 Kala Pál, pal@valahol.hu
 Lakatos ZSolt, zsolt.lakatos@gmail.com
 Teszt Elek, elek@valahol.hu

Keresés

◀ Hozzáadás

Törlés ▶

Szerepek hozzárendelése - Kurzus: 9.a

11. ábra

A jobb oldali listában ki kell választani a felhasználót, majd a hozzáadás gomb segítségével átkerül a bal oldalra. A fenti legördülő menüből pedig kiválaszthatóak a szerepek is. Természetesen lehetőség van egynél több tanár hozzárendeléséhez is. A listában elkülönül a **tanár** és a **nem szerkesztő tanár** szerepe. A másodiknak csak a képzés szervezéséhez, oktatásához van engedélye. Nem tud tananyagokat szerkeszteni, vagy a kurzus bármely adatán változtatni. Ez a szerep viszonylag ritkán használandó.

Kurzus felvétele a diákok szemszögéből

A tanuló a bejelentkezést követően látja azokat a kurzusokat, melyek az Ő számára felvehetőek. Ha kiválasztotta a neki megfelelőt, akkor a következő kép fogadja majd:

Kurzustagként fog feliratkozni. Biztosan ezt akarja?

Igen Nem

Hát Izsák néven jelentkezett be ([Kijelentkezés](#))

Kezdőoldal

12. ábra

Az Igen felíratra kattintva fog beiratkozni a képzésre, és tovább kerül a kurzus alapképernyőjére. Itt lehet látni azt a struktúrát amit a kurzuskészítő beállított. Jelen esetben a heti formát.

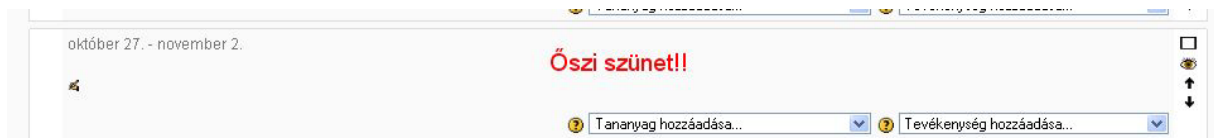
Hírfórum	
szeptember 1. - szeptember 7.	☐
szeptember 8. - szeptember 14.	☐
szeptember 15. - szeptember 21.	☐
szeptember 22. - szeptember 28.	☐
szeptember 29. - október 5.	☐
október 6. - október 12.	☐
október 13. - október 19.	☐
október 20. - október 26.	☐
október 27. - november 2.	☐
november 3. - november 9.	☐
november 10. - november 16.	☐
november 17. - november 23.	☐
november 24. - november 30.	☐
december 1. - december 7.	☐
december 8. - december 14.	☐
december 15. - december 21.	☐
december 22. - december 28.	☐
december 29. - január 4.	☐
január 5. - január 11.	☐
január 12. - január 18.	☐
január 19. - január 25.	☐
január 26. - február 1.	☐
február 2. - február 8.	☐
február 9. - február 15.	☐
február 16. - február 22.	☐
február 23. - március 1.	☐

13. ábra

Minden kurzushoz alapértelmezésben kerül egy fórum. Ezt természetesen ki lehet kapcsolni, de ez sok esetben hasznos is lehet. Megfigyelhető az is, hogy a hetek elosztása nem egyezik meg a tanítási rend heteivel. Természetesen a Moodle nem tudja figyelembe venni a szüneteket, tanítás mentes napokat, stb. Ha ezeket is

kezelni akarjuk, akkor több hetet kell meghatározunk (nem 36-ot) és azokat a heteket, valamilyen különleges jelzéssel ellátni.

Ez az egyik lehetőség, valahogy így:

14. ábra

A másik lehetőség, hogy a hét jobb oldalán látható szem ikonra kattintva -

15. ábra

- az egész hetet elrejtjük a tanulók elől.

A szerkesztő felületen a szem ikon minden esetben így működik. Ha rákattintunk egyszer (becsukjuk a szemet) akkor az a részegység, tevékenység a tanulók számára rejtve lesz. Csak a szerkesztő tanárok és rendszergazdák fogják azt látni.

Tananyagok, tevékenységek hozzáadása

Az LMS egyik legfontosabb feladata, hogy rajta keresztül publikáljunk tananyagokat a tanulók számára.

A következő típusú tananyagok rendelhetőek egy héthez³:

Szöveges oldal

Ez a tananyagtípus egy egyszerű szöveget tartalmazó oldalból áll. Egy sor formázási típus közül választhat, melyekkel a sima szövegből tetszetős weboldal állítható elő.

---

³ Forrás: Moodle súgó

Új Tananyag hozzáadása ehhez hét 6

Általános

Név*

Leírás

Szöveges oldal szerkesztése

Szöveg*

Forma

Ablak

Ablak

Szokásos modulbeállítások

Látható

Azonosítószám

Az úrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

16. ábra

HTML-oldal

Az ilyen tananyagot könnyen beépítheti a Moodle-ba, különösen ha a Moodle grafikus HTML-szerkesztőjét használja. Az oldal az adatbázisban kap helyet, nem pedig külön állomány. Kialakításához a HTML számos lehetőségét hasznosíthatja, beleértve a Javascript-kódokat.

Állományok és weboldalak

Ezzel a tananyag típussal bármely weboldalra vagy más fájlra kapcsolódhat a neten. Emellett kapcsolatot létesíthet bármely kurzushoz feltöltött egyéb anyaggal is. A szokásos weboldalakkal szemben a weboldalakba beszúrható multimédiás állományok kezelése kifinomultabb. Így az MP3-állományokat a beépített lejátszó játssza le, akár csak a mozit, a flash-animációkat stb. A tartalom előbukkanó ablakban, keretben stb. való megjelenítésére számos lehetőség áll rendelkezésre. Például ha a tananyag olyan webalkalmazás, amely paramétereket képes fogadni, akkor különféle információkat küldhet számára, ideértve a felhasználó nevét, e-mail címét, az éppen futó kurzusuk nevét stb.

Ennél a pontnál ügyelnünk kell a szerver beállításai között megtalálható maximális fájl méretre. Amennyiben a fájlunk mérete meghaladja ezt a korlátot egy külső tárhelyet kell használnunk. Természetesen lehetőség van más tárhelyen lévő állományok becsatolására is.

9. A. osztály. Általános Informatika Lakatos Zoltán néven jelentkezett be (Kijelentkezés)

Teszt > 9.a > Tananyagok > Tananyag szerkesztése

Új Tananyag hozzáadása ehhez: hét 3

Általános

Név*

Leírás

Kapcsolás állományhoz vagy weboldalhoz

Hely

Ablak

Letöltés előírása

Ablak

Note: some media files may ignore this setting

Paraméterek

Szokásos modulbeállítások

17. ábra

Könyvtár

A könyvtár mint tananyagforrás egy teljes könyvtárat (és annak alkönyvtárait) tartalmazza a kurzusállományok területéről. A tanulók böngészhetik és megtekinthetik az összes ilyen állományt.

IMS-csomagok

Ezzel a forrástípussal az IMS tartalomcsomagolási specifikációknak megfelelő csomagokat adhat hozzá kurzusához. Töltsön fel egy tömörített csomagot, és már használhatja is. A tartalmat megjelenítheti előbukkanó ablakban, navigációs menüvel vagy gombokkal stb.

IMS csomagok előállításához egy tananyag szerkesztő alkalmazásra van szükség. Az egyik lehetőség az eXe Learning program, mely ingyenesen és magyar nyelven elérhető.

Címkék

A címkék némileg eltérnek az egyéb tananyagforrásoktól. Ezek ugyanis olyan szövegek és képek, amelyek ténylegesen közvetlenül be vannak ágyazva a kurzusoldal többi ugrópontja közé.

18. ábra

Tevékenységek

Ezzel a menüponttal feladatokat oszthat ki, fórumokat adhat hozzá. A források hozzáadásától a tevékenységek az interaktivitás miatt különböznek – tanulói részvétel - szükséges hozzájuk.

A tevékenység hozzáadása legördülő menüből több lehetőséget érhetünk el:

- Feladat
- Csevegés
- Felmérés
- Fogalomtár
- Fórum
- Lecke
- Műhely
- Scorm modul
- Teszt
- Válasz
- Wiki

A következőkben ezeket a tevékenységeket ismerjük meg részletesebben

Feladat:

Itt több lehetőség közül választhatunk:

- állományok továbbfejlesztett feltöltése: ebben az esetben több fájl feltöltését tudjuk előírni a hallgatók számára. Természetesen a határidő lejártáig a fájlokat tudják törölni, módosítani, vagy esetleg újakat feltölteni. Itt is érvényes a fájl méret korlát. Abban az esetben hasznos, ha olyan feladatot írunk ki amelynek az eredménye több elemből áll, vagy egy összetett feladat részeit is szeretnénk külön értékelni. Pl.: egy programozási feladat esetén a hallgató

feltölti a kész és lefordított alkalmazást, és emellett megjelenik a forrásprogram is.

Uj Feladat hozzáadása ehhez: hét 3

Általános

Feladat neve*

Leírás*

Pont 100

Elérhető ekkortól: 9 október 2010 09 05 Kikapcsolás

Határidő: 16 október 2010 09 05 Kikapcsolás

Kései leadások megakadályozása: Nem

Állományok továbbfejlesztett feltöltése

Maximális méret: 1 MB

Törlés engedélyezése: Igen

Feltöltött állományok maximális száma: 3

Megjegyzések engedélyezése: Nem

Leírás elrejtése az elérhetőség időpontjáig: Nem

Tanárok figyelmeztetése e-mailben: Nem

A Beküldés osztályozásra bekapcsolása: Igen

Szakasos modulbeállítások

Csoportos részvétel: Nincs csoport

Látható: Mutat

Azonosítószám:

Pontozási kategória: Nincs kategorizálva

19. ábra

- **online szöveg:** a feladat végrehajtása a Moodle keretein belül történik, a tanulók használhatják a Moodle szerkesztési eszköztárait, feltölthetnek állományokat. A tanár pontozhatja őket, hozzáadhat megjegyzéseket, változtathat. Lehetősége van a feladat újbóli kiadására, engedélyezheti, hogy e-mailt küldjenek neki, és hogy megjegyzéseket fűzzenek hozzá.
-
- **egyetlen állomány feltöltése:** ezzel a feladattípussal minden tanuló tetszőleges típusú, de egyetlen állományt tud feltölteni. Ez lehet egy Word-dokumentum, egy kép, egy tömörített webportál, illetve bármi egyéb, aminek a feltöltésére megkéri a tanulókat. A tanár a leadott feladatokat online pontozhatja. Beállíthat egy maximum méretet, de itt is ügyelni kell a szerver beállításaira. Az ott szereplő korlátot nem lehet túllépni.
-
- **offline tevékenység:** olyankor hasznos, amikor a feladat végrehajtása nem a Moodle keretei között történik. A tanulók látják a feladat leírását, de nem tölthetnek föl állományokat. A tanár ugyanakkor az összes tanulót pontozhatja, a tanulók pedig értesítést kapnak a pontjaikról.

Adatbázis

Az adatbázismodullal a tanár és/vagy a tanulók bármely elképzelhető témában kialakíthatnak, megjeleníthetnek és keresésre használhatnak fogalomtárakat. A fogalmak formája és felépítése szinte korlátlan, lehetnek bennük például képek, állományok, URL-ek, számot és szöveget tartalmazó adatok. Ismerős lehet a technológia azok számára, akik létrehoztak már Microsoft Access vagy Filemaker típusú adatbázisokat.

Csevegés

Tulajdonképpen a ma nagyon népszerű chat-ről van itt szó. A kurzus vezetője a résztvevők számára létrehoz és megnyit egy csevegő szobát, ahol a felmerült problémákat kötetlenül, de moderálva lehet megbeszélni. Ez akkor hasznos, ha a felhasználók azonos időben jelentkeznek be. Ha ez nincs így, inkább a fórum a megfelelő forma a problémák megvitatására.

Fórum

Az előzőekben említett offline vitaforma. A felhasználók témákat tudnak indítani, azokhoz hozzászólni. Minden fórumnak kell, hogy legyen egy gazdája, amely a legtöbb esetben a kurzusvezető tanár.

20. ábra

Az „új vitatéma hozzáadása” gombra kattintva el lehet indítani egy témát. Ehhez nincs másra szükség, csak az indító üzenet megírására. A téma ezután bekerül a témák listájába, majd hozzá lehet szólni a résztvevőknek.

Fogalomtár

Ez a tevékenység meghatározások szótárszerű létrehozását és karbantartását teszi lehetővé a résztvevők számára. A fogalmak különféle formában kereshetők és böngészhetők. A fogalomtárban lévő fogalmakat a tanár ugyanazon kurzuson belül átviheti egy másik fogalomtárba (a fő fogalomtárba). Lehetőség van arra is, hogy a fogalmakra mutató hivatkozások automatikusan jöjjenek létre a kurzusban az adott fogalom összes előfordulásához.

Lecke

A lecke tartalmak érdekes és rugalmas módon való közvetítésére használható. Több oldalból tevődik össze. Minden oldal általában egy kérdéssel és hozzá egy sor lehetséges válasszal zárul. A tanuló a válaszadási lehetőségektől függően vagy továbblép a következő oldalra, vagy visszajut az előzőre. A leckén való végighaladás a közreadandó anyag struktúrájától függően lehet egyszerű és bonyolult.

Egész leckéket adhat ki a tanulóknak, ami az adott válaszok alapján vezeti a tanulót. Olyan módon érdemes gondolni egy leckére, mint egy folyamatábrára. A tanuló elolvas némi tartalmat, ezután kérdéseket kap. Az adott válaszoktól függően jut tovább a következő oldalakra. Ezek a leckék eléggé rugalmasak lehetnek, de hosszabb beállítást igényelnek.

9.a: Lecke szerkesztése

localhost/moodle/course/modedit.php?add=lesson&type=&course=23&section=4&return=0

Index Borsod Online hvg.hu PORT.hu OTP Bank Rt. Tézóldó Homár Google Hírek Sorozatjunkie További könyvjelzők

Deprecated: Assigning the return value of new by reference is deprecated in C:\wamp\www\moodle\course\modedit.php on line 187

9. A. osztály. Általános Informatika Lakatos ZSolt néven jelentkezett be (Kijelentkezés)

Testzt > 9.a > Leckék > Lecke szerkesztése

Új Lecke hozzáadása ehhez: hét 4

Általános

Név*

Időméréses (perc) 20 Bekapcsolás

Válaszok/elágazások maximális száma 4

Pontozási lehetőségek

Gyakorló lecke Nem

Testre szabott pontozás Igen

Maximális pont 0

A Tanuló újra próbálkozhat Nem

Leckeismétlés kezelése Középték használata

Pillanatnyi pont mutatása Nem

Folyamat szabályozása

Önellenzés engedélyezése Nem

Ellenőrző gomb megjelenítése Nem

Próbálkozások maximális száma 1

Helyes válasz utáni lépés Szokásos - kövesse a lecke útvonalt

Alapbeállítás szerinti visszajelzés Nem

Kérdések minimális száma 0

Megjelenítendő oldalak (kártyák) száma 0

Lecke formázása

Bemutató Nem

21. ábra

Lecke formázása

Bemutató

Bemutató szélessége*

Bemutató magassága*

Bemutató háttérszíne*

Bal menü kijelzése

Csak ennél magasabb pontszám esetén:

Folyamatjelző

Hozzáférés szabályozása

Jelszóval védett lecke

Jelszó   Megmutat

Felvehető ekkortól   Kikapcsolás

Határidő   Kikapcsolás

Összefüggés

Összefüggés

Eltöltött idő (perc)

Elvégzés

Ponthatár

Ugrás állományhoz vagy weboldalra

Ugrás állományhoz vagy weboldalra

Lezárás gombjának kijelzése

Ablak magassága*

Ablak szélessége*

22. ábra

Egyéb

Kapcsolás tevékenységhez

Kijelzett legmagasabb pontszámok*

A lecke beállításai alapbeállítások

Szokásos modulbeállítások

Látható

Azonosítószám

Pontozási kategória

Az úrlapon * jelzésű kitöltendő mezők vannak.

23. ábra

Név: tetszőleges – a lecke elnevezése.

Időméréses: A leckéhez időkorlátot rendel. A tanulók egy JavaScriptben megírt számlálót látnak, a felhasznált idő pedig bekerül az adatbázisba. A JavaScript nem következetes működése miatt az időmérő a tanulót nem zárja ki a leckéből, ha az idő

letelt, ugyanakkor az időn túl megválaszolt kérdést nem számítja be. Az adatbázisban szereplő időt a rendszer minden egyes kérdés leadásakor ellenőrzi.

Időkorlát: Itt adja meg az időkorlátot percekben.

Adott leckéhez tartozó válaszok maximális száma: Ez az érték határozza meg azon válaszok maximális számát, amelyeket a tanár használhat. Alapértelmezésben ez az érték 4. Ha egy leckében, mondjuk, mindvégig csak IGAZ vagy HAMIS kérdések szerepelnek, akkor célszerű ezt az értéket 2-re állítani. Ugyancsak ez a paraméter határozza meg az adott elágazási táblázatban használható elágazások maximális számát. Ezt a paramétert olyan lecke esetén célszerű megváltoztatni, amely már rendelkezik tartalommal. Ha számos választási lehetőséget kínáló kérdést vagy egy terjedelmes elágazási táblázatot kívánunk hozzáadni, akkor ezt a paramétert módosítanunk kell. Miután sikerült a (szokatlan) kérdést vagy elágazási táblázatot hozzáadnunk, ezt a paramétert lecsökkenthetjük egy "szokásosabb" értékre.

Gyakorló lecke: A gyakorló lecke nem jelenik meg az osztálynaplóban.

Testre szabott pontozás: Itt minden válaszhoz megadhat egy számjegyes pontértéket. A válaszokhoz kapcsolódhat negatív és pozitív szám. Az importált kérdések automatikusan 1 pontot kapnak jó válasz és 0-t rossz válasz esetén. Importálás után ezen változtathat.

A leckére adott pontszám: Ez az érték határozza meg azt a maximális pontszámot, amely a leckére adható. A tartomány 0 és 100% között változhat. Ez az érték a lecke alatt bármikor módosítható. Bármely változás azonnal megjelenik a Pontok oldalon és a különféle listákban a tanulók számára megjelenő pontoknál. Ha a pontszám 0-ra van állítva, a lecke nem jelenik meg egy Pontok oldalon sem.

Lecke újbóli elvégzésének engedélyezése: Ez a beállítás határozza meg, hogy a tanulók egynél többször is elvégezhetnek-e egy leckét. A tanár vélekedhet úgy, hogy a leckében szerepelnek olyan anyagok, amelyeket a tanulóknak alaposan ismerniük kell. Ilyen esetben lehetővé kell tenni a lecke ismételt megtekintését. Ha viszont a tananyag inkább afféle vizsga szerepét tölti be, azt a tanulók csak egyszer vehetik végig. Ha engedélyezi a lecke újbóli elvégzését, akkor a pontokat tartalmazó oldalon lévő pontok vagy az ismétlések átlagos pontszámát, vagy a tanulóknak a leckére kapott pontszámát jelzik. A következő paraméter azt határozza meg, hogy a két pontozási lehetőség közül melyiket fogja használni. Ne feledje, hogy a kérdéselemzés mindig a leckén végrehajtott első próbálkozásból kapott válaszokra vonatkozik, a tanulók későbbi próbálkozásait figyelmen kívül hagyja. Alaphelyzetben ez az opció Igen-re van beállítva, vagyis a tanulók újból elvégezhetik a leckét. Ezt az opciót feltehetőleg csak kivételes esetekben kell Nem-re állítani.

Leckeismétlés kezelése: Ha a tanulók megismételhetnek egy leckét, ezzel az opcióval a tanár megjelenítheti a leckére adott pontok számát például a Pontok oldalon, vagy úgy, mint a különféle próbálkozások pontjainak átlagát, vagy úgy, mint a tanulók legjobb próbálkozásaira adott pontszámot. Ez az opció bármikor módosítható.

Pillanatnyi pont mutatása: Megmutatja az aktuális pontszámot, mikor a tanuló épp a leckén dolgozik.

Tanulói ellenőrzés engedélyezése: Lehetővé teszi, hogy a tanuló a leckében visszalépve módosítsa válaszait.

Ellenőrző gomb megjelenítése: Hibásan megválaszolt kérdés után megjelenít egy gombot, így a tanuló újból próbálkozhat vele. Esszékérdések esetén nem használható.

(Tanulói) Próbálkozások maximális száma: Ez az érték határozza meg, hogy egy tanuló legfeljebb hányszor próbálkozhat a leckéhez tartozó bármely kérdés megválaszolása során. Az olyan kérdéseknél, amelyekhez nem tartozik válasz, például a kiegészítő és a számjegyes kérdések esetén, ez az érték egy szükséges kilépési eljárást tesz lehetővé a lecke következő oldalára való ugráshoz. Alapértelmezésben ez az érték 5. A kisebb értékek arra ösztönözhetik a tanulót, hogy ne töprengjen a kérdésem. A nagyobb értékek ugyanakkor több csalódás elMtt nyitják meg az utat. Ennek az értéknek 1-re állítása esetén a tanuló minden kérdést csakis egyszer válaszolhat meg. Ez a tesztmodulhoz hasonló típusú feladatot ad hozzá, azzal a különbséggel, hogy a kérdések külön oldalakon jelennek meg. Ne feledjük, hogy ez az érték globális paraméter és minden kérdésre vonatkozik, függetlenül azok típusától. Ne feledjük továbbá, hogy ez a paraméter nem érvényes a kérdések tanár általi ellenőrzésére vagy a leckén való végighaladásra. A próbálkozások számának az ellenőrzése azon értékeken alapszik, amelyek az adatbázisban vannak tárolva, ugyanakkor a tanári kérdéspróbálkozások nem tárolódnak. Elvégre a tanárnak ismernie kell az összes választ!

Helyes válasz utáni lépés: A szokásos lépés a válaszokban megadott ugrópont követése. Ez az esetek többségében a lecke következő oldalának a megjelenítését jelenti. A tanuló a leckén annak logikai rendje szerint halad végig, kezdi az elején és befejezi annak a végén. Ugyanakkor a leckemodul használható Flash Card típusú feladatként is. A tanuló valamennyi információt (opció) és egy alapvetMen véletlenszer?en kiválasztott kérdést lát. Itt nincs beállított kezdet és beállított befejezés. Csupán egy sor kártya egymás utáni bemutatására kerül sor, konkrét sorrend elMírása nélkül. Ez az opció a Flash Card két igen hasonló viselkedését engedi meg. A "Még nem látott oldal megjelenítése" opció sohasem mutatja ugyanazt az oldalt kétszer (még akkor sem, ha a tanuló nem válaszolt helyesen a kártyához/oldalhoz kapcsolódó kérdésre). A másik, nem alapbeállítás szerinti "Megválaszolatlan oldal megjelenítése" opció révén a tanuló megtekintheti azokat az oldalakat, amelyeket esetleg korábban látott, de csakis akkor, ha azok kérdéseire rosszul válaszolt. Mindkét Flash típusú lecke esetén a tanár eldöntheti, hogy az adott lecke összes kártyáját/oldalát használja-e, vagy azoknak csak egy (véletlenszerűen kiválasztott) részhalmazát. Ezt a "Megjelenítendő oldalak (kártyák) száma" paraméterrel állítja be.

Adott leckéhez tartozó kérdések minimális száma: Ha egy lecke egy vagy több elágazási táblázatot tartalmaz, a tanárnak általában be kell állítania azt a paramétert. Ennek az értéke a kérdések számára vonatkozóan egy pontszám kiszámításához valamilyen alsó határt állít be. Ugyanakkor nem kényszeríti a tanulókat arra, hogy a leckében ennyi kérdést meg is válaszoljanak. Ez a paraméter kizárólag Flash Card típusú leckékre érvényes. Az alapérték nulla, ami azt jelenti, hogy egy leckében minden oldal/kártya megjelenik. Ha ezt a paramétert nem nullának megfedeIM

valamilyen értékre állítja, akkor az adott számú oldal fog megjelenni. Ha az adott számú oldalt/kártyát a rendszer megmutatta, a lecke véget ér és a tanuló előtt láthatóvá válik az elért pontszám. Ha a paramétert a leckében lévőM oldalak számánál nagyobb értékre állítja, akkor a lecke akkor ér véget, ha megtörtént minden oldal megjelenítése.

Bemutató: A leckét rögzített szélességű és magasságú, testre szabott háttérű bemutatóként jeleníti meg. CSS-alapú gördítősáv jelenik meg, ha a tartalom szélessége vagy magassága meghaladja a képkockáét. A kérdések 'kilépnek' a bemutató módból, csak az oldalak (elágazási táblázatok) látszanak a képkockában. A képkocka jobb és bal szélén a "Következő" és a "Vissza" gombok jelennek meg, ha ez az opció az oldalon ki van választva. A többi gomb a képkocka alatt középen látszik.

Bemutató szélessége: Itt adja meg, hány képpontnyi szélességű legyen a bemutató egy-egy kockája.

Bemutató magassága: Adja meg, hány képpontnyi magasságú legyen a bemutató egy-egy kockája.

Bemutató háttérszíne: Adja meg a bemutató 6 hexadecimális karakterből álló színkódját.

Bal menü kijelzése: Megjeleníti az adott lecke oldalait (elágazási táblázatait). A kérdéseket, tömböket stb. a rendszer alapértelmezésben nem mutatja (a kérdéseket tartalmazó oldalak megjelenítéséhez ennek opcióját a kérdésnél kell bejelölni).

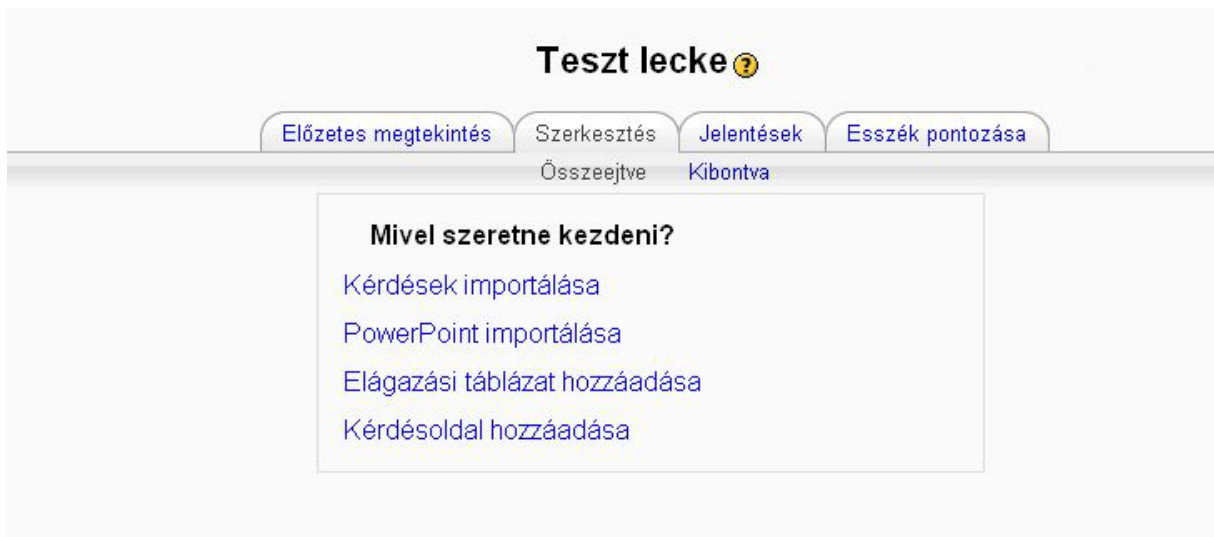
Jelszóval védett lecke: A tanuló csak akkor férhet hozzá a leckéhez, ha begépel a jelszót.

Faszerkezetes nézet: Az oldalakat és a lecke kérdéseit ugrópontként mutatja. Az oldalak kék, a kérdések piros színűek. Akkor jön kapóra ez az elrendezés, amikor sok oldalból álló leckében kell navigálni.

Legmagasabb pontszámok kijelzése: Itt adja meg, hogy a legmagasabb pontszámok közül hány jelenjen meg.

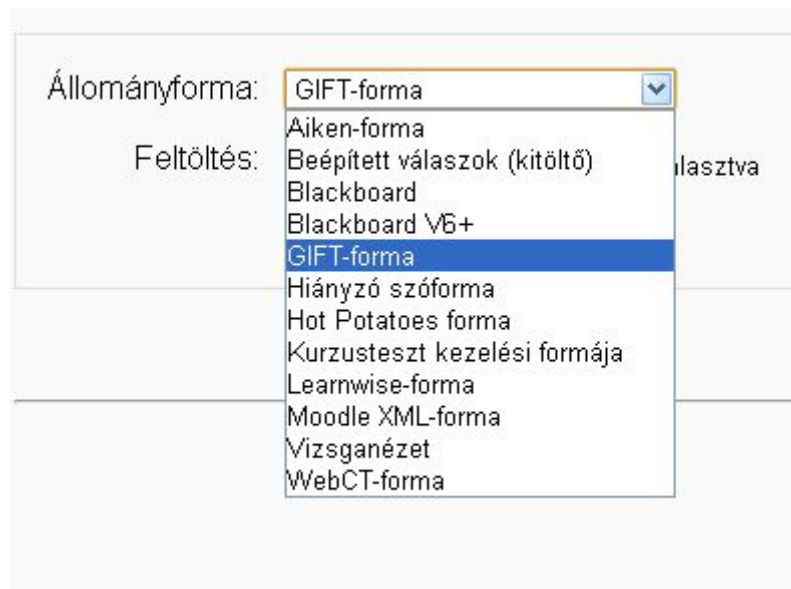
Lecke beállításainak alapértelmezettként való használata: A lecke mentése előtt igent választva az adott lecke beállításait használja majd a rendszer, ha ehhez a kurzushoz egy másik leckét készít.

Amikor elvégeztük a beállításokat a következő képernyő fogad majd minket:

24. ábra

- *Kérdések importálása*: itt van lehetőségünk az esetlegesen előre elkészített kérdéseket betölteni a Moodle keretrendszerbe. Sokféle formátumot kezelhetünk, közöttük a Hot Potatoes formátumát, amely az egyik legjobban kezelhető ingyenes kérdéssorozat összeállító rendszer, és nem utolsósorban ingyenesen hozzáférhető

25. ábra

- *PowerPoint importálása*: a nevében is benne van, hogy már kész PP bemutatót tudunk betölteni.
- *Elágazási táblázat hozzáadása*: Az **elágazási táblázatok** olyan egyszerű oldalak, amelyeken a lecke más oldalaira vonatkozó hivatkozások jelennek meg. Jellemző esetben a lecke egy elágazási táblázattal indul, amely afféle

tartalomjegyzék szerepét tölti be. Az elágazási táblázat minden hivatkozása két összetevőt tartalmaz, a leírást és azon oldal címét, ahová a rendszer ugrani fog. Az elágazási táblázattal hatékonyan **elágazásokra** (vagy szekciókra) oszthat föl egy leckét. Egy-egy elágazáshoz egy sor oldal tartozhat (melyek mindegyike feltehetőleg ugyanarra a témára vonatkozik). Az elágazás végét rendszerint egy **elágazás vége** oldal jelöli. Ez egy különleges oldal, amely alaphelyzetben visszajuttatja a tanulót az előző elágazási táblázathoz. (Az elágazás végét jelölő oldalon a "visszatérő" ugrópontot szükség esetén az oldal szerkesztésével megváltoztathatja.)

- *Kérdésoldal hozzáadása*: itt van lehetőségünk a tanulók tudásszintjének mérésére. Többféle tesztet lehet előállítani ezen az oldalon:

26. ábra

1. **Feleletválasztós**: Ez az alapértelmezés szerinti kérdésfajta. A feleletválasztós kérdés olyankor közkedvelt kérdésfajta, amikor a tanulónak egy sor alternatív megoldás közül kell kiválasztania a megfelelőt. Helyes válasz esetén a tanuló továbblép a leckében, míg rossz válaszokkal nem léphet tovább. A rossz válaszokat gyakran hívják "eltérítőknak". Ezen kérdések hasznossága sokszor inkább az eltérítők minőségén múlik, mint akár magán a kérdésen, akár az arra adandó helyes válaszon.

Az egyes válaszokhoz opcionálisan tartozhatnak tanuló által adott válaszok. Ha valamely válaszhoz nem ad meg tanuló által adandó választ, akkor a rendszer alapesetben "Helyes a válasz" vagy "Helytelen a válasz" visszajelzést ad a tanulónak.

Egy feleletválasztós kérdéshez egynél több helyes válasz is tartozhat. A különféle helyes válaszokhoz a tanuló más-más általa adandó választ kaphat és más-más (előre lépő) oldalra ugorhat a leckén belül, de nincs eltérés a rájuk adott pontszámok tekintetében (vagyis nincsenek a másiknál **helyesebb** válaszok, legalábbis pontszám tekintetében.) Előfordulhat, hogy az összes válasz helyes, és mindegyikük a lecke más-más (előre lépő) részére juttathatja a tanulót a kiválasztott választól függően.

A feleletválasztós kérdésnek létezik egy "**feleletválasztós választásválasztós**" kérdésfajtája is. Ez esetén a tanulónak a megadott

válaszok közül az összes helyes választ kell kiválasztania. A kérdés vagy elárulja a tanuló számára a helyes válaszok számát, vagy nem. Például "Az alábbiak közül ki volt az USA elnöke?" nem árulkodik erről, míg a "Válassza ki az alábbi felsorolásból a két USA-beli elnököt." igen. A helyes válaszok száma **egytől** a válaszok összes számáig terjedhet. (Az egy helyes választ tartalmazó feleletválasztós választás kérdések **eltér** a feleletválasztós kérdéstől, mivel az előbbi lehetővé teszi a tanuló számára, hogy egynél több választ válasszon ki, míg az utóbbi erre nem ad lehetőséget.)

Itt a helyes választ ismét egy előre mutató ugrópont jelzi, míg a helytelen válaszok egy ugyanazon oldalra vagy egy visszafelé mutató ugrópontot jelentenek. Egynél több helyes válasz esetén az ugrópontok mindegyikének ugyanarra az oldalra kell mutatnia, hasonlóan a rossz válaszokhoz. Ellenkező esetben a lecke tanári nézetében figyelmeztetés jelenik meg. Az értékelő választ - ha szükséges - az első helyes válaszhoz kell megadni, míg a helytelen válaszokhoz tartozó értékelő választ adott esetben az első rossz válasznál kell megadni. A többi válaszra adott értékelő választ a rendszer (figyelmeztetés nélkül) figyelmen kívül hagyja.

2. **Kiegészítő:** A tanulónak egy rövid szöveget kell beírnia. Ezt a szöveget hasonlítja a rendszer egy vagy több válaszhoz. A válaszok helyesek vagy helytelenek lehetnek. Az egyes válaszokhoz opcionálisan tartozhatnak értékelő válaszok. Ha valamely válaszhoz nem ad meg értékelő választ, akkor a rendszer alapesetben "Helyes a válasz" vagy "Helytelen a válasz" visszajelzést ad a tanulónak. Ha a beírt szöveg egyik válasznak sem felel meg, akkor a kérdés rossz, és a tanuló az alapértelmezés szerinti rossz válaszhoz tartozó értékelő választ kapja.

Alaphelyzetben a hasonlítás nem tesz különbséget kis- és nagybetűk között. A betűérzékenység beállítására külön opció áll rendelkezésre.

A csillag (*) karakter a válaszokban "helyettesítő" karakterként használható. Jelentése tetszőleges számú karakter (beleértve a karakter hiányát is). Ha például a válaszban a "hossz*" alak szerepel, akkor az megfelel mind a "hosszú", a "hosszabb", mind pedig a "hossz" alaknak. Ha a válaszok egyikének csak a "*" (egyetlen *) van megadva, akkor ez a válasz bármilyen válasznak megfelel, így általában egy utolsó, "mindent magában foglaló" válaszként használatos. (Amennyiben a válaszban a csillagnak (*) ténylegesen szerepelnie kell, akkor azt \<* alakban, azaz visszaperjel csillag alakban kell megadni.)

3. **Igaz/hamis:** A válaszadó itt csak két lehetséges válasz közül választhat: igaz vagy hamis. A tanulónak a helyes változatot kell kiválasztania. Az effajta kérdések alapvetően olyan feleletválasztós kérdések, amelyekhez csak két választási lehetőség kapcsolódik.

4. **Párosító:** Ezek igen hasznos és sokoldalú kérdések. Egy sor megnevezésből vagy állításból állnak, melyeket helyesen kell összepárosítani egy másik sor megnevezéssel vagy állítással. Például: "Párosítsa az országot a fővárosával!", melyhez két felsorolás párosul: Japán, Kanada, Olaszország, illetve Tokió, Ottawa, Róma. Az egyik felsorolásban szerepelhetnek ismételt fogalmak, de ügyelni kell arra, hogy az ismétlődések azonosak legyenek. Például: "Azonosítsa az alábbi élőlények típusát!", és a felsorolások: veréb, tehén, hangya, kutya és madár, állat, rovar, állat.

Az effajta kérdés létrehozásakor az első felsorolás elemei egymás alá kerülnek, míg a második lista elemei a tőlük jobbra lévő négyzetekbe. Ha a tanuló sikeresen párosítja az elemeket, akkor az első válaszhoz megadott ugrópont lép működésbe. A sikertelen válasz a második válasz szerinti ugrópontra viszi a tanulót. A kérdés **nem** teszi lehetővé egyéni értékelő válaszok kialakítását, a tanuló értesül arról, hogy hány párosítása volt helyes, vagy hogy az összes párosítás helyes volt-e.

A feleletválasztós kérdéstől eltérően, ahol a választási lehetőségek véletlenszerűen jelennek meg, az elemek első listája nincs összekeverve, hanem a megadott sorrend szerint jelenik meg. Ennek köszönhetően "rendezett" kérdések megalkotására nyílik lehetőség. Vegyük az alábbi kérdést: "Rendezze az alábbiakat születésük szerint növekvő sorrendbe!", a lista pedig: 1., 2., 3., 4. és Longfellow, Lawrence, Lowell, Larkin. Természetesen a második felsorolás elemein a kérdésben való felhasználásukat megelőzően megtörténik az összekeverés.

5. **Számjegyes:** Ezen kérdéstípus esetén a válasz egy szám. Legegyszerűbb alakjában mindössze egyetlen választ kell meghatározni. Például: "Mennyi 2 meg 2?", melyhez ha a válasz 4, akkor működésbe lép az előre mutató ugrópont. Szerencsésebb ugyanakkor egy tartományt megadni, mert a számértékek belső kerekítése a számjegyes összehasonlítások esetén teret enged a vakszerencsének. Ennek megfelelően a "Mennyi 10 osztva 3-mal" kérdésre a válasz "minimum:maximum" volna, azaz két, egymástól kettősponttal elválasztott érték (:). Így ha 3,33:3,34 van megadva mint a válaszok elfogadható tartománya, akkor a 3,33, 3,333, 3,3333... válaszok mindegyikét helyes válaszként kezelné. A "rossz" válaszok között szerepelne mind a 3,3 (a minimumnál kevesebb), mind a 3,4 (a maximumnál nagyobb érték).

Lehetőség van egynél több helyes válasz megadására, és a válaszok lehetnek egyedi vagy páros értékek. Ne feledje, hogy a válaszok ellenőrzése 1. válasz, 2. válasz sorrendben történik, ezért figyelni kell, hogy adott esetben a megfelelő értékelő válasz jelenjen meg. Például a "Mikor született Larkin?" kérdéshez hozzátartozhat az 1922 mint egyedi, pontos választ adó érték, vagy az 1920:1929 értékpár mint az 1920-as évek, azaz egy kevésbé pontos érték. Ezen értékek értékelési sorrendje természetesen 1922, majd 1920:1929. Az első válaszhoz

esetleg adható ilyen értékelő válasz: "Pontosan!", a másik válasz párja lehetne az "Úgy van, eltalálta az évtizedet!". Megadhat rossz válaszokat is, de a tartománytól függően ügyelni kell arra, hogy ezek a helyes válaszok után szerepeljenek. Például ha a 3:4 rossz választ adja meg a "Mennyi 10 osztva 3-mal" kérdéshez, akkor annak a helyes válasz után kell következnie. Vagyis a válaszok sorrendje: 3,33:3,34 (a "helyes" válasz), majd a 3:4 (a "rossz", de azért nem kiugróan rossz válasz!).

- *SCORM/AICC-modul*: A tananyagoknál megismert módon ide is betölthető külső alkalmazással készített modul. Ez lehet pl. Hot Potatoes-al elkészített teszt sorozat, vagy az eXe Learningban megszerkesztett dolgozat.
- *Teszt*: Ezzel a modullal a tanár tesztek tervezhet és adhat ki, melyek lehetnek feleletválasztós, igaz-hamis, valamint kiegészítő kérdések. Ezek a kérdések egy kategorizált adatbázisban kapnak helyet, és lehetőség van kurzuson belüli újbóli felhasználásukra, vagy akár kurzusok közötti kiaknázásukra. A tesztek lehetővé tehetik a többszöri próbálkozást. Minden egyes próbálkozás automatikusan pontozódik, a tanár pedig eldönti, hogy kíván-e visszajelzést adni vagy inkább a helyes válaszok megjelenítése mellett dönt. A modulnak részét képezik a pontozási eszközök.

Itt is fontosak a beállítási lehetőségek:

Ellenőrzési lehetőségek ?		
Közvetlenül a próbálkozás után	Később, amíg a teszt elérhető	A teszt lezárása után
☒ Tanuló válaszai	☒ Tanuló válaszai	☒ Tanuló válaszai
☒ Válaszok	☒ Válaszok	☒ Válaszok
☒ Visszajelzés	☒ Visszajelzés	☒ Visszajelzés
☒ Általános visszajelzés	☒ Általános visszajelzés	☒ Általános visszajelzés
☒ Pontszámok	☒ Pontszámok	☒ Pontszámok
☒ Globális visszajelzés	☒ Globális visszajelzés	☐ Globális visszajelzés

27. ábra

Ellenőrzési lehetőségek: Ezek a lehetőségek szabályozzák, milyen adatokat láthatnak a felhasználók egy teszttel való próbálkozás ellenőrzése vagy tesztjelentések megtekintése során.

A *Közvetlenül a próbálkozás után* azt jelenti, hogy két percen belül attól számítva, hogy a felhasználó Az összes próbálkozás leadása és befejezés gombra kattint.

A *Később, amíg a teszt elérhető* azt jelenti, hogy ezt követően, de még a teszt lezárási időpontja előtt.

A *teszt lezárása után* pedig azt jelenti, hogy azt követően, hogy a teszt lezárási időpontja letelt. Ha a teszthez nincs lezárási időpont, akkor ez az állapot sosem következik be.

A beállítások között elérhető még egy *Globális visszajelzés* csoport. A globális visszajelzés olyan szöveg, amelyet a tanuló egy teszt megoldását követően lát. A szöveg a tanuló által kapott pontoktól függően változhat.

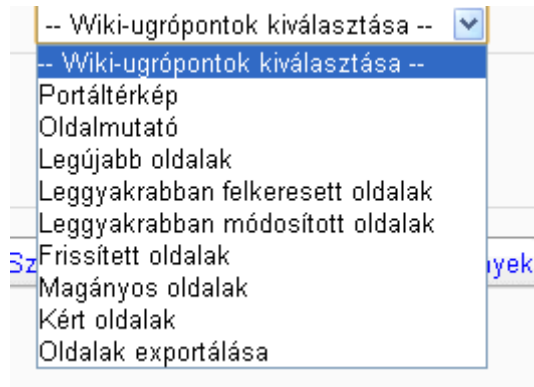
- **Válaszlehetőség:** A válaszlehetőségek igen egyszerű tevékenység végrehajtására adnak lehetőséget: a tanár feltesz egy kérdést és hozzá megad több válaszlehetőséget. Hasznos lehet egy témában gyors véleménykutatásra, csoportos döntés előkészítésére. Tulajdonképpen ezt felfoghatjuk szavazásnak is.
- **WIKI:** Ez igazából a Wikipedia helyi változata. A felhasználók szócikkeket hozhatnak létre és azt a többiek – korlátozások mellett – szerkeszthetik.

28. ábra

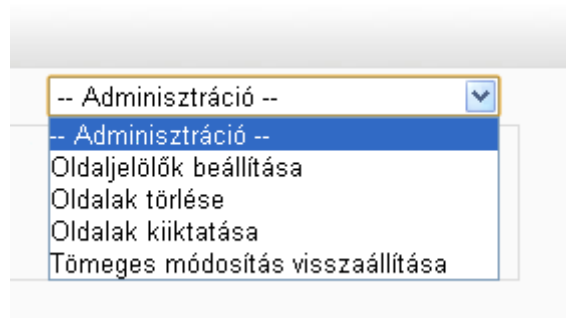
Érdemes megfontolni a feliratot: „ne foglalkozzon túl sokat a formázással”. Mivel ennek a formának a szerkezete meglehetősen egyszerű, nincs szükség különösebb „szépészeti beavatkozásokra” az oldalon. Ahogy a lap tetején is látható rendelkezésünkre áll egy navigációs menü is. Keresni tudunk a már meglévő szócikkekben, különböző ugrópontokat tudunk beilleszteni:

29. ábra

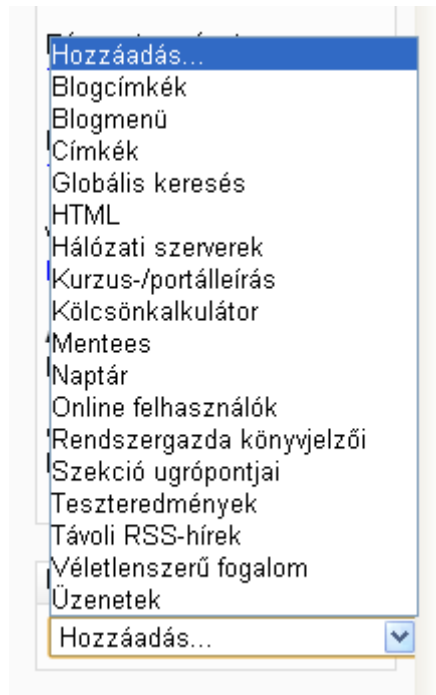
És rendelkezésünkre áll egy adminisztrációs felület is:

30. ábra

Blokkok kezelése – a virtuális osztályterem testreszabása

Ha megfelelő jogosultsággal rendelkezünk akkor különféle blokkokat rendelhetünk a kurzusunkhoz. Ezek az elemek majd a képernyő jobbszélén függőlegesen – egymás alatt jelennek meg. A hozzáadáshoz kattintani kell képernyő jobb szélén lévő *blokkok* – *hozzáadás* legördülő menüre és a következő listát látjuk magunk előtt:

31. ábra

Ezek közül a fontosabbak a következők:

- *Naptár*: itt követhetjük a kurzus eseményeit. Négyféle színnel látja el a Moodle az eseményeket: Globális, Kurzus, Csoport és Felhasználó. Természetesen az elnevezésnek megfelelő kategória eseményeire fogja felhívni a figyelmünket a keretrendszer. A hónap neve melletti jobbra és balra mutató nyíl segítségével tudunk lapozni a hónapok között.

32. ábra

A hónap nevére kattintva egy részletesebb lista tárul elénk.

Naptár Lakatos ZSolt néven jelentkezett be (Kijelentkezés)

Teszt > 9.a > Naptár > 2010. szeptember Beállítások ...

Részletes havi nézet: Minden kurzus Új esemény

◀ 2010. augusztus **2010. szeptember** 2010. október ▶

Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök	Péntek	Szombat
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

Globális események: megjelenítése (elrejtéséhez kattintson)

Csoportesemények: megjelenítése (elrejtéséhez kattintson)

Kurzusesemények: megjelenítése (elrejtéséhez kattintson)

Felhasználóhoz tartozó események: megjelenítése (elrejtéséhez kattintson)

[Naptár exportálása](#) iCal

Eseménykulcs

- Globális
- Csoport
- Kurzus
- Felhasználó

Havi nézet

2010. augusztus

V	H	K	Sze	Cs	P	Szo
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

2010. szeptember

V	H	K	Sze	Cs	P	Szo
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

2010. október

V	H	K	Sze	Cs	P	Szo
						1
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

33. ábra

A jobb felső sarokban található beállítás gombra kattintva testre szabhatjuk a naptár megjelenítését és működését.

Beállítások

Idő kijelzési formája:

Választhat az idő 12 órás vagy 24 órás kijelzése közül. Ha az "alapbeállítást" választja, akkor annak formája automatikusan attól a nyelvtől függ majd, amelyet a portálon használ.

A hét első napja:

A naptári hetek azon naptól kezdődően látszanak majd, amelyet itt beállít.

Elkövetkező események maximális száma:

Itt állíthatja be a megjeleníthető elkövetkező események számát. Ha nagy számot ad meg, előfordulhat, hogy az elkövetkező események megjelenítése sok helyet foglal el a képernyőn.

Előreteljesítés az elkövetkező eseményekre:

Itt állíthatja be azon jövőbeni (maximális) napok számát, amennyi elteltével az eseménynek el kell kezdődnie ahhoz, hogy elkövetkező eseményként megjelenhessen. Az ezen időpontot túli események elkövetkezőként már nem jelennek meg. Ne feledje, hogy arra nincs garancia, hogy az adott időtartamon belül kezdődő összes esemény meg is jelenik; ha túl sok van belőlük (több, mint a beállított "Elkövetkező események maximális száma"), akkor a legtovábbi események nem jelennek meg.

Szűrőbeállítások megjegyzése:

Ha be van kapcsolva, a Moodle emlékezni fog az utólagos beállított eseményszűrőkre és bejelentkezésekor automatikusan helyreállítja őket.

[Módosítások mentése](#)

34. ábra

Az új esemény gombra kattintva kell létrehozni egy eseményt a naptárban. Háromféle esemény vehető fel: Felhasználóhoz tartozó esemény, Kurzusesemény és Portálhoz tartozó esemény.

Ha kiválasztottuk a megfelelő típust akkor ki kell töltenünk az esemény adatlapját:

Új esemény (Kurzusesemény)

Név:

Leírás:

Dátum: Idő

Időtartam: Időtartam nélkül
 Meddig   Idő
 Időtartam percben

Ismétlések: Nincs ismétlés
 Heti ismétlés, összesen esemény

35. ábra

- *teszteredmények:* ennek a modulnak a segítségével könnyedén megjeleníthetjük az oldalsávon az általunk kiválasztott teszt(ek) eredményeit. A tanuló gyorsan és könnyedén tud tájékozódni a saját eredményeiről.
- *üzenetek:* ezzel egy kicsi üzenőfalat hozunk létre. A gyors tájékoztatás nagyon egyszerű eszköze lehet ez a modul. Az alapbeállítás szerint ez a blokk egy percenként frissítődik.
- *távoli RSS hírek:* hozzácsatlakozhatunk (feliratkozhatunk) egy hírfolyamra és annak a tartalma megjelenik ebben a blokkban. Beállítható néhány dolog, pl,

hogy az RSS hány darab hírt szeretném megjeleníteni. A hírek tulajdonképpen hivatkozásként jelennek meg, melyre kattintva eljutunk majd az eredeti helyre.

Összefoglalás

A Moodle egy nagyon jól használható oktatás menedzselő rendszer. Minden olyan problémát és feladatot jól kezel ami a napi oktatási munkában előfordulhat. A használata jól kiegészítheti, de teljes egészében nem helyettesíti a hagyományos tanári munkát. Szinte minden témakörben alkalmazható. Ha valaki nem szeretne komplett tananyagokat létrehozni – mert valljuk be ez nagy feladat – akkor elegendő lehet ha egy kérdés adatbázist hoz létre. Már a dolgozatok íratásánál és értékelésénél nagy segítséget ad a pedagógus számára.